

Verimsiz Elektrik Motorlarının IE3 ve IE4 Verimli Sınıfları ile Deđiřtirilmesi ve Kamu Destekleri Hakkında Bilgilendirme Sunumu

Bariř Tuđrul ERTUđRUL – Hakan GEDİK

27.12.2022

Tunç Iřcan

27 Aralık 2022

- EMOSAD Üyelerimiz
- Elektrik Motorları Sektörünü Etkileyen Trendler
- İklim ve Enerji Krizi
- Verimli Elektrik Motorları
- Elektrik Motorlarının Verimlilik Regülasyonları
- Enerji Verimliliği ve Sürdürülebilirlik
- Enerji Krizini Fırsata Dönüştürmek
- Türkiye'deki Elektrik Motorları Parkuru
- Verimli Elektrik Motoru Dönüşümü
- Sistem Verimliliği
- Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Destekler
- Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Finansman İmkanları

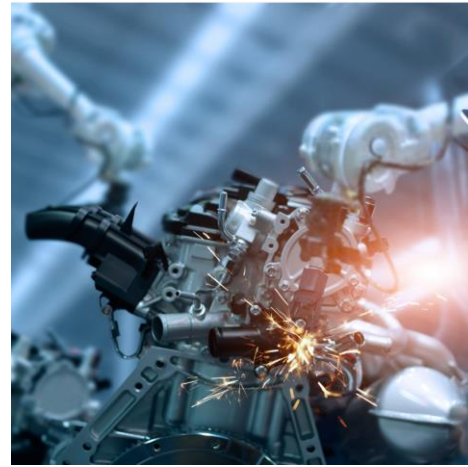
Elektrik Motorları Sanayicileri Derneği (EMOSAD) 2016 yılında kurulmuştur ve 13 üyeye sahiptir.

İklim ve Enerji Krizi

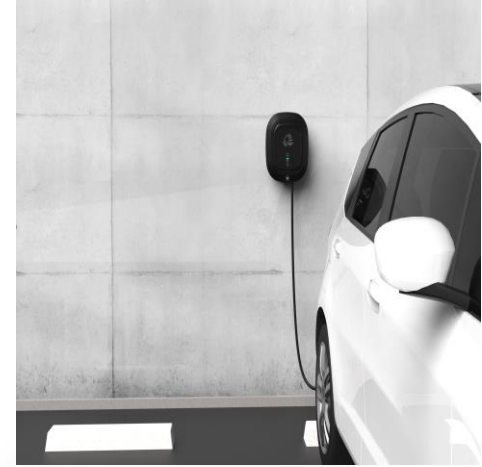
Yenilenebilir Enerji

4. Sanayi Devrimi
Elektronikleşme –
Haberleşme

4. Sanayi Devrimi
Bulut Bilişim

Elektrikli Araçlar

BBC

Climate change: EU to cut CO2 emissions by 55% by 2030

21 April

Renewable energy, like wind power, is gradually replacing coal in many EU countries

The EU has adopted ambitious new targets to curb climate change, with a pledge to make them legally binding.

Under a new law agreed between member states and the EU Parliament, the bloc will cut carbon emissions by at least 55% by 2030, compared with 1990 levels.

<https://www.bbc.com/news/world-europe-56828383#:~:text=The%20EU%20has%20adopted%20ambitious,2030%2C%20compared%20with%201990%20levels.>

- Avrupa Komisyonu 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarının yüzde 55 azaltılması için öneriler paketi yayımladı.
- Bu hedefe ulaşılması için 17 başlıkta regüle edilen enerji verimli ürünlerden biri de elektrik motorlarıdır.

TIME

Europe's Energy Crisis Is Going to Get Worse.
The World Will Bear the Cost

FP

You Have No Idea How Bad
Europe's Energy Crisis Is

FINANCIAL TIMES

EU energy
Germany to keep nuclear plants on standby
in case of energy crunch

Economy minister says 2 out of 3 facilities set to close
at end of year will now be available until April if
necessary

The
Economist

How to prevent Europe's energy
crunch spiralling into an economic crisis

CNN
European power prices shatter records
as energy crisis intensifies

REUTERS®

Analysis: Forget showering, it's
eat or heat for shocked
Europeans hit by energy crisis

Enacting wide-ranging energy-saving
measures to help curb electricity use.

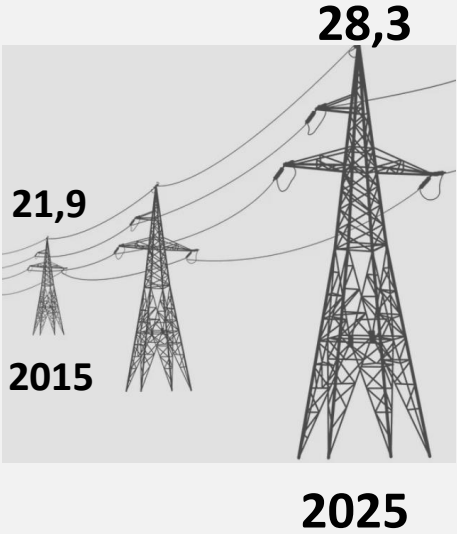
Numerous renewable energy projects have
been announced in an effort to replace fuel

Rapid deployment of energy efficient
products

Taking the next steps in regulations to
early dates

Avrupa'da enerji krizi derinleşiyor.

Dünya elektrik enerjisi tüketimi yıl vs milyon GWh

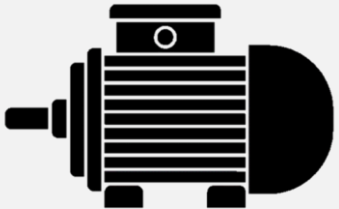

Tüketilen elektrik enerjisinin
%42'si endüstride

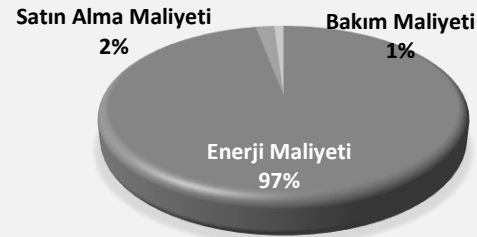
Ref: International
Energy Agency

Endüstride tüketilen elektrik enerjisinin
yaklaşık **%67**'si elektrik makinalarında

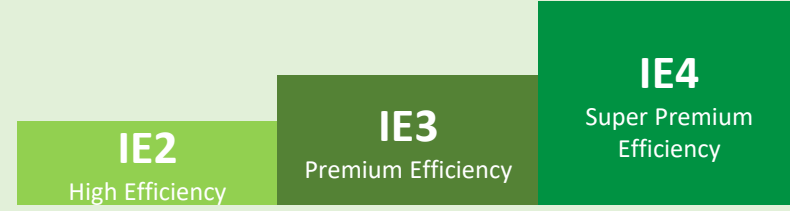
Ref: International Energy Agency

Elektrik motoru ömür maliyetinde
enerji maliyetinin oranı **%97**

Ref: Verimlilik Genel Müdürlüğü

Elektrik motorlarında enerji verimliliği sınıfları

- Regülasyonlar sayesinde verimlilik seviyesi sürekli yükseltiliyor.
- AB ve TR'de verim sınıflarının regülasyon yılları (0,75kW ve üzeri);
IE2: 2011-2017 (elektronik hariç)
IE3: 2015-...
IE4: 2021-...

Sahada halihazırda var olan motorlarda verimlilik

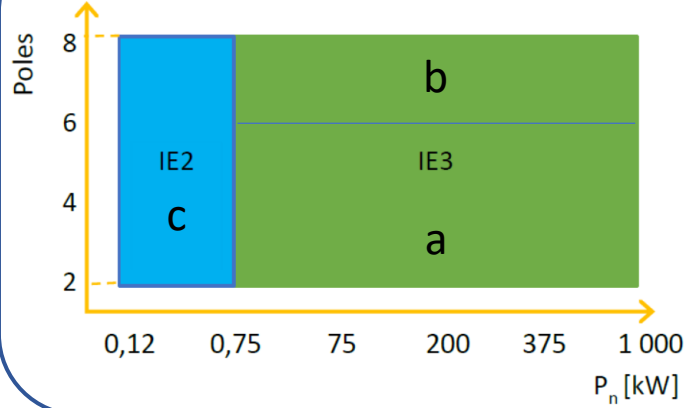
- Ülkemiz sanayisinde toplam;
3.8 milyon adet 7,5 kW ve üzeri verimsiz motor
- Tamamının yenilenmesi sonucu yıllık;
 - 34 milyar kWh elektrik tasarruf potansiyeli**

Ref: Verimlilik Genel Müdürlüğü

- 0,12kW güçten itibaren toplam **15 milyon motor** olduğu öngörülmektedir.

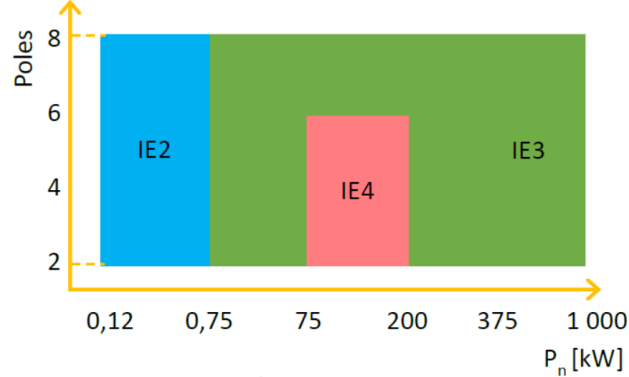
1 Temmuz 2021'den itibaren geçerlilikte olan regülasyon

0,12...1000kW
2p-4p-6p-8p
3~

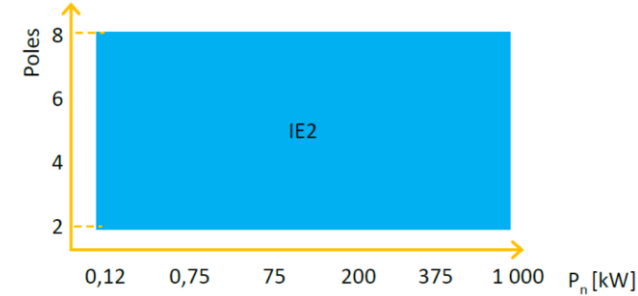
- a. $0,75\text{kW} \geq 2\text{p-4p-6p}$ motorlarda IE2 seçeneğinin kaldırılması
- b. $0,75\text{kW} \geq 8\text{p}$ motorların IE3 olma zorunluluğu
- c. $0,12 < \dots < 0,75\text{kW}$ 2p-4p-6p-8p motorların IE2 olma zorunluluğu

1 Temmuz 2023'de güncellenecek verimlilik şartları

0,12...1000kW
2p-4p-6p-8p
3~

IE4: 75-200kW 2p-4p-6p motorlar

$\leq 0,12\text{kW}$
2p-4p-6p-8p
1~

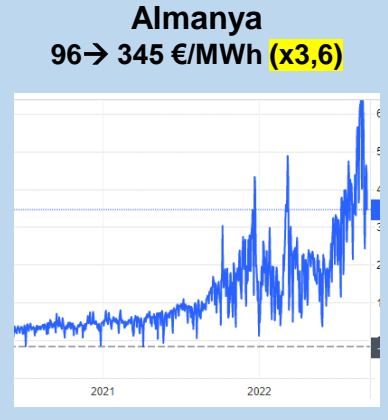
IE2: $\geq 0,12\text{kW}$ 2p-4p-6p-8p 1~ motorlar

Enerji Krizini Fırsata Dönüştürmek

Avrupa Spot Elektrik Fiyatları

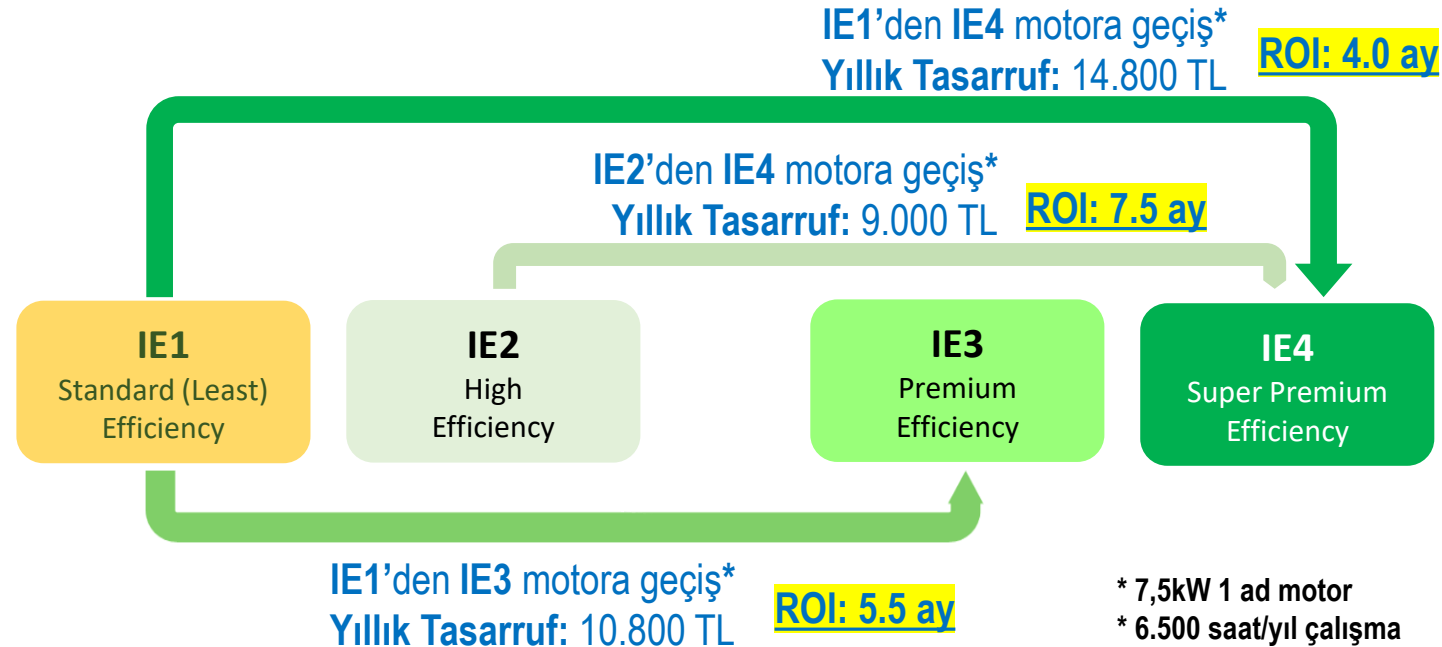
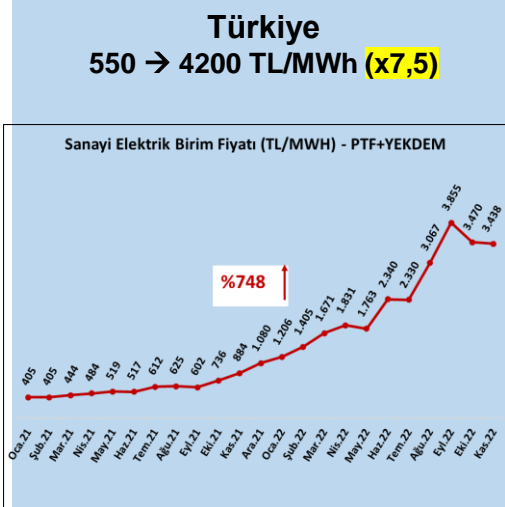
Son 1 yıldaki değişim

Artan enerji maliyetleri verimli elektrik motorları için dönüşüm fırsatlarını güçlendiriyor.

Türkiye Spot Elektrik Fiyatı

Son 1 yıldaki değişim

Elektrik Motorları Sanayicileri olarak farklı sektörlerin taleplerini verimli çözümler ve ürünler ile karşılarken endüstrinin ve altyapıların **karbon nötr** hedeflerini gerçekleştirmesinde rol almayı stratejik önceliğimiz olarak belirledik.

Avrupa Birliği
2030 yılı
hedefleri
kapsamında
**Verimli Elektrik
Motor**
dönüşümünün
toplam etkileri

Ref: European Commission

€20B

her yıl

40 Milyon
Ton

her yıl

110 TWh

2030 yılına kadar

0,55 kW 1500
devir **Elektrik
Motor**
dönüşümünün
etkileri

*10 yıl ürün yaşam döngüsü boyunca

IE1

IE2

IE3

IE4

Kapsam – 3
Karbon Ayak İzi*
%20 azaltılır.

Neden Verimli Elektrik Motoru?

**Düşük Karbon
Ayak İzi**

Elektrik motorları dünya elektrik enerjisinin %40'ını tüketir ve **karbon emisyonlarının** yaklaşık %13'üne katkıda bulunur.

**Düşük Enerji
Tüketimi**

Elektrik motoru satın alma fiyatı ürünün 10 yıllık yaşam döngüsü maliyetinin **yalnızca %2'sidir**. Bu maliyetin %3'ü bakım için harcanırken, **%95'i motorun tükettiği enerji maliyetidir**.

**Döngüsel
Ekonomi**

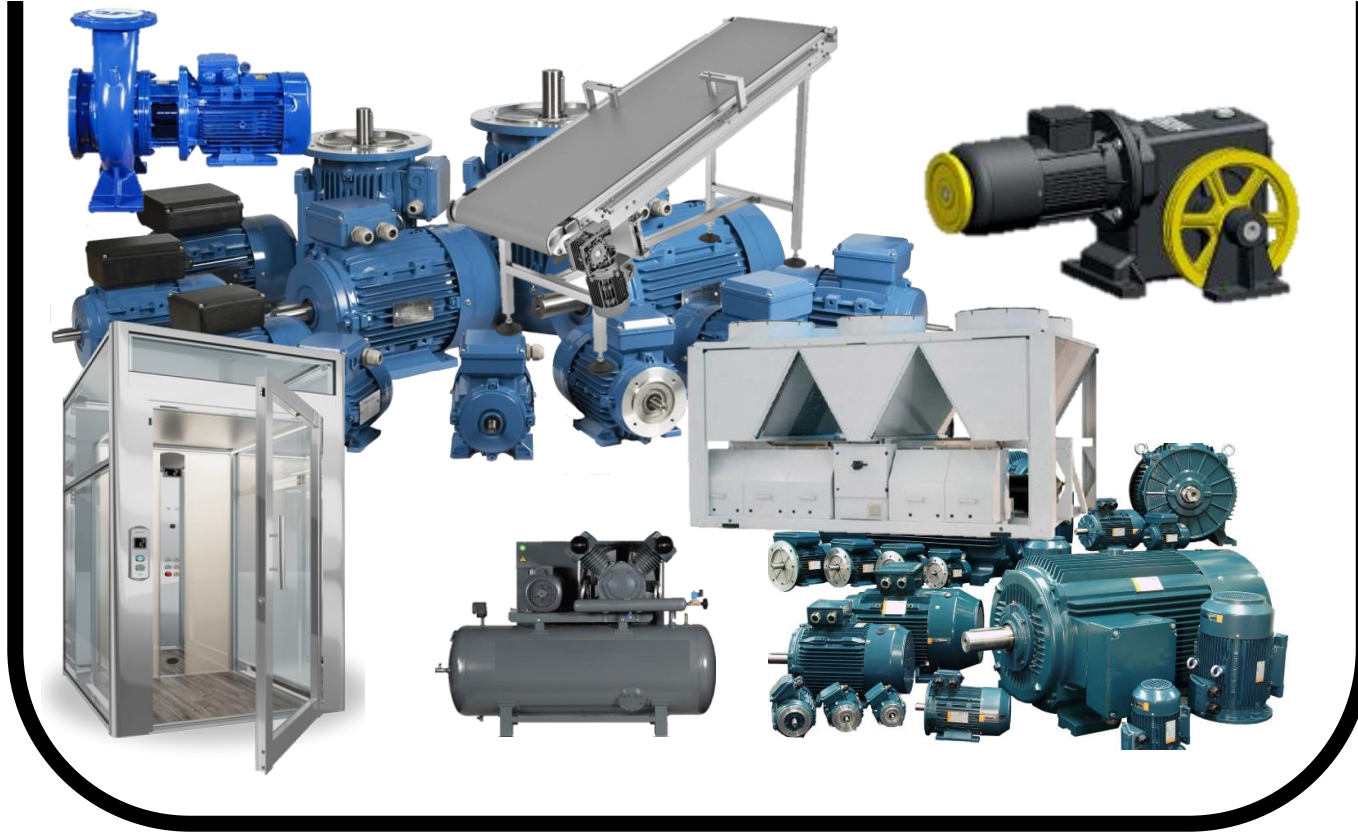
UNDP ve TC. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen verimsiz elektrik motorlarının enerji verimli motorlar ile değişimi ile **döngüsel ekonomiye** katkı sağlar.

15 Milyon Elektrik Motoru

Pazara yeni giren motorlar

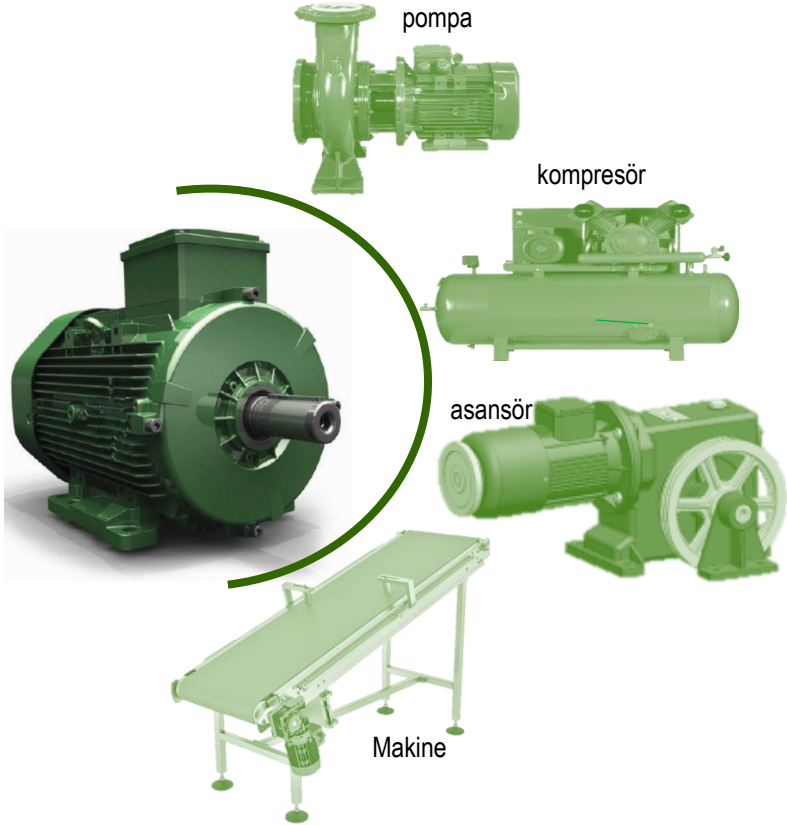
Standart ve Regülasyonlar

Pazarda halihazırda var olan motorlar

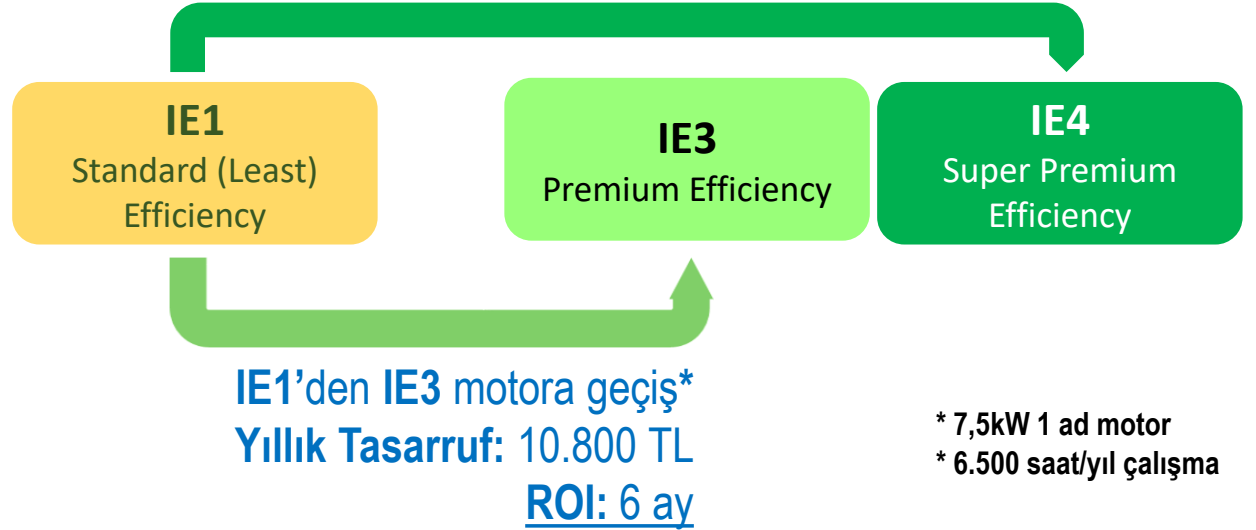

Yüksek Verimli Motorlar

- **IE3** ve **IE4** verim sınıfı motorlar
- Endüstriyel uygulamalarda yüksek verimlilik
- Düşük Karbon Ayak İzi (Kapsam-3 Emisyonları)
- Motor kaynaklı beklenmedik duruşlarda azalma

IE1'den IE4 motora geçiş*
Yıllık Tasarruf: 14.800 TL
ROI: 4 ay

* 7,5kW 1 ad motor
* 6.500 saat/yıl çalışma

Sektör firmalarının sunabileceği katkılar;

- Uygulama ve güç bazlı fizibilite analizi
- Doğru güç gereksiniminin belirlenmesi
- Hızlı kazançlar önceliklendirmesinin yapılması
- Motor analiz ölçümlerinin yapılması

Firmasının sahada gerçekleştirdiği dönüşüm örnekleri

Verimli Motor Kullanımı

Soğutma Kulesi Motoru

	Mevcut	IE3	IE4
Elektrik Motoru	7,5kW	7,5kW	7,5kW
Enerji Tüketimi	6,8 kWh	6,2kWh	5,9 kWh
Geri Ödeme Süresi		4,2 ay	3,4 ay

4500 saat/yıl

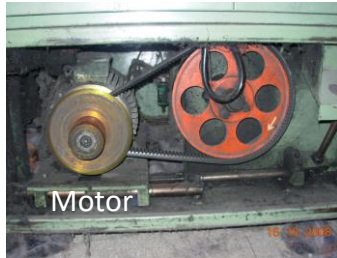
	Mevcut	IE3	IE4
Elektrik Motoru	22kW	18,5kW	18,5kW
Enerji Tüketimi	19,4 kWh	17,7 kWh	16,7 kWh
Geri Ödeme Süresi		4,6 ay	3,7 ay

3850 saat/yıl

Kumlama Motoru

Verimli Motor + Sürücü Kullanımı

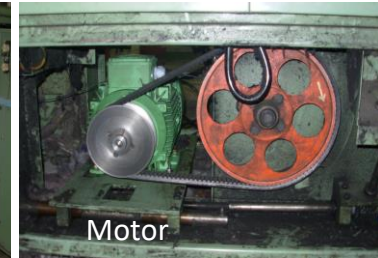
Yün Son Pasaj Tezgahı

	Mevcut	IE3	IE3
Elektrik Motoru	3,2/5,0kW	3,0kW	3,0kW
Enerji Tüketimi	4,1 kWh	2,6 kWh	2,2 kWh
Geri Ödeme Süresi		4,7 ay	4,3 ay

2050 saat/yıl

Inverter

Motor

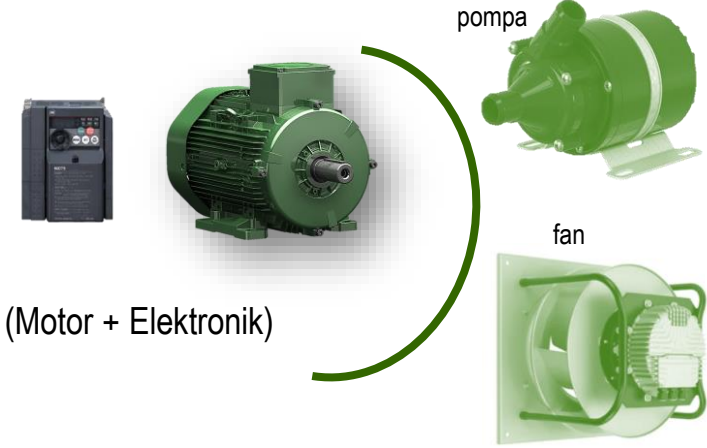
Yün Son Pasaj Tezgahı

Firmasının sahada gerçekleştirdiği dönüşüm örnekleri

Sektör	Elektrik Verimliliği Kazancı	
Türkiye'nin önde gelen araç üreticisi	53 motor	517 kTL/yıl
Türkiye'nin önde gelen tarım araçları üreticisi	206 motor	1.645 kTL/yıl
Türkiye'nin önde gelen dayanıklı tüketim üreticisi	68 motor	394 kTL/yıl
Türkiye'nin önde gelen gıda üreticisi	175 motor	1.030 kTL/yıl

123.140	53,3 Ton
391.812	169,7 Ton
95.334	41,3 Ton
245.677	106,4 Ton

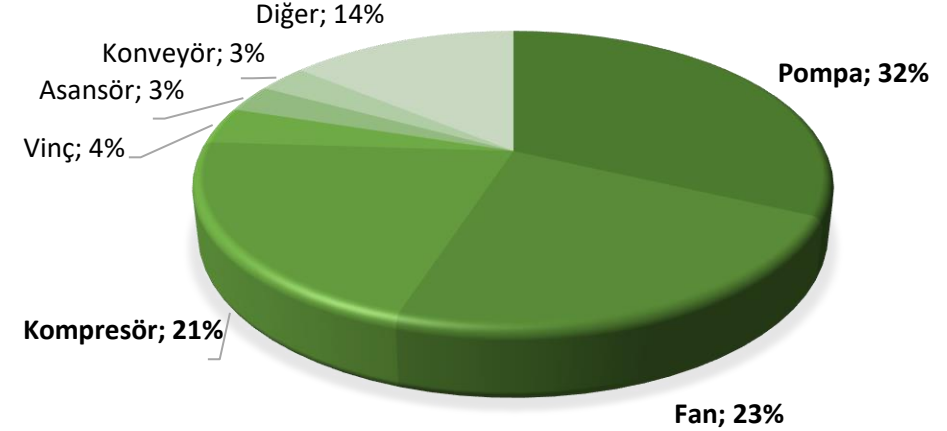
- Motor + Elektronik
- İhtiyaca göre ayarlanmış güç
- Toplam sistem verimliliğinde artış

- Motorların ~ %75'i pompa, fan ve kompresör uygulamalarında kullanılmaktadır.
- Bu uygulamalar değişken devirli uygulamalardır.
- Bu uygulamaların büyük bir kısmında elektronik kullanılmamaktadır.

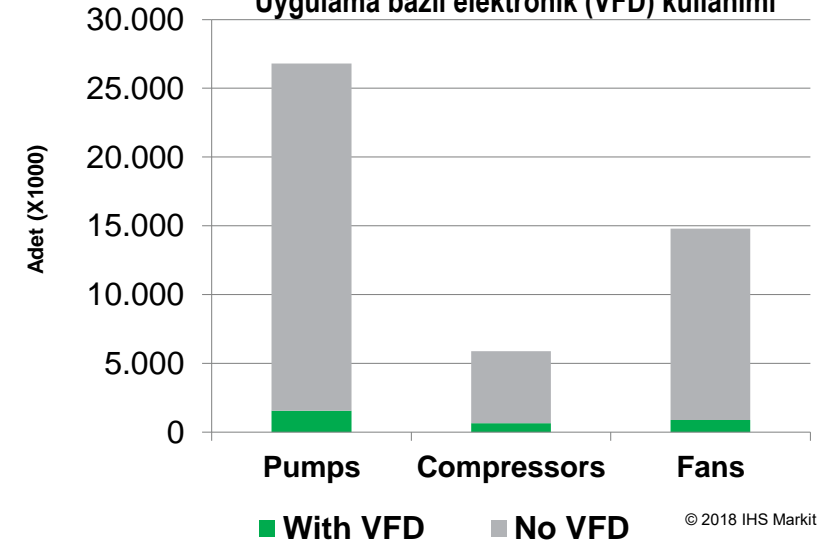
↳ Pompa ve fanın güç tüketimi motor hızının kübüyle doğru orantılıdır.

- 100kW EC motor+pompa veya fan
- Elektronik kontrolle yarı hızda çalıştırıldığında
- Şebekeden çekilen güç 12,5kW

Elektrik motorlarının kullanım alanları

Uygulama bazlı elektronik (VFD) kullanımı

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Destekler

KOSGEB Yeşil Dönüşüm Destek Programı

<https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/8202/yesil-donusum-destek-programi>

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Destekler

KOSGEB Yeşil Dönüşüm Destek Programı

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI

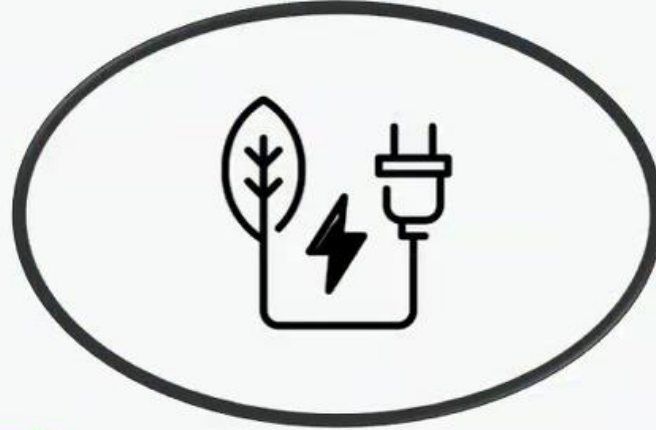

Elektrik Motorları Desteği

1. Aşama : Elektrik Motorları Etüt Hizmeti Giderleri

2. Aşama : Elektrik Motorları Değişim Giderleri

10-99
TEP arası

Verimlilik Artırıcı Destek

1. Aşama : Enerji Etüt Hizmeti Giderleri

2. Aşama : Verimlilik Artırıcı Giderler

100-500
TEP arası

ELEKTRİK MOTORLARI DESTEĞİ

Hedef Kitle

Son 12 ay içinde toplam enerji tüketimi 10-99 TEP arasında olan işletmeler yararlanabilir.

Hizmet Sağlayıcı

Motor Etüt Giderleri için;

- EVD şirketlerinden
- Etüt Proje Sertifikasına sahip kişilerden
- Enerji Sistemleri Mühendisliği mezunu olanlardan Enerji Yöneticisi sertifikasına sahip olan kişilerden

Destek Özellikleri

Destek Türü

Geri Ödemesiz

Destek Oranı

Etüt Hizmeti - %100

Değişim Giderleri - %75

Destek Üst Limitleri

Ton Eşdeğer Petrol (TEP) Değeri	Destek Üst Limiti (TL)	
	Motor Etüt Giderleri	Motor Değişim Giderleri
10-49 TEP	3.000	120.000
50-99 TEP	5.000	200.000

VERİMLİLİK ARTIRICI DESTEK

Hedef Kitle

Son 12 ay içinde toplam enerji tüketimi 100-500 TEP arasında olan işletmeler yararlanabilir.

Hizmet Sağlayıcı

Enerji Etüt Giderleri için;

- Sanayi alanında yetkilendirilmiş EVD şirketlerinden

Destek Özellikleri

Destek Türü

Geri Ödemesiz

Destek Oranı

Etüt Hizmeti - %75

Verimlilik Artırıcı Giderler- %40

Destek Üst Limitleri

Ton Eşdeğer Petrol (TEP) Değeri	Destek Üst Limiti (TL)	
	Enerji Etüt Giderleri	Verimlilik Artırıcı Giderler*
100-500 TEP	30.000	900.000

*Motor Değişimi, Pompa değişimi, Fan değişimi, Kompresör değişimi, Verimlilik Artırıcı Ekipmanların temini (DHS)

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Destekler

Verimlilik Arttırıcı Projeler (VAP) Desteği

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIğI

- Asgari enerji tüketimleri 500 ton eşdeğer petrol (TEP) olan işletmeler
- En fazla 5MTL bütçeli ve yatırım geri dönüş süresi 5 yıldan az projeler
- Destek miktarı proje bedelinin %30'u kadardır.

<https://enerji.gov.tr/evced-enerji-verimlilik-destekleri-verimlilik-artirici-proje-destekleri>

https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/dosyalar/ozet_enerji_verimlilik_destekleri.pdf

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

- Asgari enerji tüketimleri 500 ton eşdeğer petrol (TEP) olan işletmeler
- Endüstriyel işletme, 3 yıl içerisinde referans enerji yoğunluğunu ortalama olarak en az % 10 oranında azaltmayı taahhüt etmektedir.
- Gönüllü anlaşma yapan ve taahhüdünü yerine getiren endüstriyel işletmenin, anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin %30'u, 1.000.000 TL'yi aşmayacak şekilde desteklenmektedir.

<https://enerji.gov.tr/evced-enerji-verimlilik-destekleri-verimlilik-artirici-proje-destekleri>

https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/dosyalar/ozet_enerji_verimlilik_destekleri.pdf

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Finansman İmkanları Leasing

Yapı Kredi Leasing, WAT Motor'la iş birliğine gidiyor.

Yapı Kredi Leasing, dayanıklı ve yüksek verimli ürünler üretmeye kendini adanmış WAT Motor ile gerçekleştirdiği iş birliği sonucu %1 KDV avantajı sunuyor.

Detaylı bilgi için [buraya](#) tıklayabilirsiniz.

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Finansman İmkanları

Leasing Örnek Geri Ödeme Tablosu

Verim Sınıfı	Gövde	Güç (kW)	Kutup	Leasing İle Ödeme		IE1 --> IE4 Motor Dönüşüm Kazancı			
				12 Aylık Taksit	12 Aylık Toplam	12 Aylık Tasarruf (kW)	Aylık Kazanç (₺)	12 Aylık Kazanç (₺)	Yatırım Geri Dönüş Süresi
IE4	80	0,75	2	₺161,00	₺1.932,00	710	₺255	₺3.055	8 ay
IE4	90	1,1	4	₺276,00	₺3.312,00	1.027	₺368	₺4.415	9 ay
IE4	132	5,5	2	₺554,00	₺6.648,00	2.216	₺794	₺9.530	8 ay
IE4	160	11	4	₺1.049,00	₺12.588,00	3.031	₺1.376	₺16.508	9 ay
IE4	225	45	2	₺2.823,00	₺33.876,00	8.531	₺3.057	₺36.680	11 ay
IE4	250	55	4	₺4.582,00	₺54.984,00	11.241	₺4.028	₺48.336	14 ay
IE4	315	132	4	₺9.781,00	₺117.372,00	21.252	₺7.615	₺91.383	15 ay
IE4	315	200	2	₺10.598,00	₺127.176,00	27.582	₺9.884	₺118.605	13 ay

5000 saat/yıl çalışma, 4,2₺/kWh

IE1 → IE4 dönüşümünden gelen kazanç leasing taksitlerini ödemektedir.

Verimli Elektrik Motorlarına Yönelik Finansman İmkanları

Yeşil Finansman Uygulamaları

Damla Harman

EY Türkiye Denetim Bölümü
Başkanı

1 Tem 2021

İlgili konu başlığı

Finansal hizmetler

Avrupa'nın en büyük 10 bankası, 2030'a kadar toplam 1,5 trilyon dolar yeşil finansman sağlayacağını ve sağlanmasına aracılık edeceğini taahhüt etti.

Paris Anlaşması'nın imzalandığı 2015 yılından bu yana tüketici talebi, yatırımcı duyarlılığı ve düzenlemeler iklim değişikliği ve sürdürülebilirliği finansal hizmetler sektörünün en önemli gündem maddesi haline getirdi. Sürdürülebilir ekonomiye geçişte kritik rol üstlenen finansal hizmetler sektörü, finansman faaliyetleriyle küresel iş ve yatırım yapma kriterlerine çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) konularının uzun vadeli olarak entegre olmasına büyük destek oluyor. Bu alanda kaydedilen ilerlemenin izlenmesi ise hem ülkeler özelinde hem dünya genelinde sürdürülebilir bir gelecek inşa etmeye ne kadar yaklaştığımızı görmek açısından önem taşıyor. EY olarak bu amaçla oluşturduğumuz Sürdürülebilir Finans Endeksi, finansal hizmetler sektörünün ESG alanında yarattığı ölçülebilir etkilerle birlikte gelişim alanlarını da ortaya koyuyor.

TEŐEKKÜR EDERİZ.